

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA (curs 2015-2016)

Títol de l'assignatura (pla d'estudis): Qüestions de Metafísica

Subtítol de l'assignatura: Art i fantasia: escenografies del pensament de Ramon Llull

Codi de l'assignatura: 30797

Tipus: Obligatòria Optativa

Nombre de crèdits (ECTS): 5 ECTS

Idioma en el qual s'imparteix: Castellà

Professor/s responsable/s: Vega Esquerra, Amador

Descriptor:

Les grans qüestions de la metafísica, que en un altre temps van ocupar a la filosofia i la teologia, semblen haver-se refugiat, al llarg del segle XX, en les arts plàstiques, especialment a la pintura i l'escultura. En l'Edat Mitjana, el gran filòsof Ramon Llull (Mallorca, 1232-1316) va idear un sistema de figures, a partir dels models místic-contemplatius, que compartien jueus, cristians i musulmans. La complexa ars combinatòria resultant d'aquell sistema va trobar una forta recepció a filòsofs del Renaixement com Nicolau de Cusa i Giordano Bruno, en cabalistes cristians com Bec della Mirandola, així com més tard en Leibniz i Athanasius Kircher, entre molts altres. A Europa, el lul·lisme es va barrejar amb les tradicions hermètiques i alquímiques i la seva influència arriba fins a la poesia permutatòria, la literatura (Borges, Umberto Eco) i els grans pintors com Salvador Dalí o Antoni Tàpies.

A fi de posar de manifest la capacitat escènica d'aquestes idees, al llarg de diverses sessions s'ha convidat a participar en les sessions al coreògraf i ballarí Cesc Gelabert, el qual assajarà, amb els participants al curs, el valor plàstic i escènic del pensament de Llull.

Programa:

1. Mística i metafísica: la tradició hispànica (Dalí, Tàpies, Oteiza, Subirachs ...).
2. La fantasia lul·liana: els principals textos de Llull.
3. Literatura, teologia i filosofia.
4. Geometria, alquímia i hermetisme en el lul·lisme europeu.
5. Dansa i lectura: escenografia de les idees de Ramon Llull.

Competències generals i específiques associades a l'assignatura:

Competències generals:

- CB6. Tenir i comprendre coneixements que aportin una base o una oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, sovint en un context d'investigació.

- CB7. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- CB8. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Competències transversals:

- CT1. Capacitat de crítica i d'autocrítica.
- CT2. Capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- CT3. Capacitat de relacionar de manera informada coneixements propis de diferents àmbits i disciplines.

Competències específiques:

- CE1. Aprofundir en el coneixement d'una especialitat, com són la literatura, l'art i el pensament, i desenvolupar alhora una visió transversal.
 - RA1. Reconèixer els models teòrics que descriuen les interaccions sistèmiques entre literatura, art i pensament, així com les seves manifestacions pràctiques.
 - RA2. Dominar instruments de reflexió, d'anàlisi i d'interpretació propis de la formació avançada en les disciplines humanístiques.
 - RA3. Mostrar coneixements de la producció cultural.
- CE3. Elaborar anàlisis comparatives amb aportacions significatives de la literatura, l'art i el pensament.
 - RA1. Presentar una visió crítica de les orientacions principals de la disciplina i la seva història amb exemples pràctics.
- CE4. Que els estudiants mostrin capacitat de reflexió, d'anàlisi i d'interpretació de fenòmens culturals.
 - RA1. Reflexionar sobre les preguntes i els corrents més importants en el moment actual relacionats amb la disciplina.
 - RA2. Analitzar i interpretar els problemes de fenomenologia aplicats als estudis propis de la disciplina.
- CE5. Que els estudiants hagin demostrat un ús rigorós de mètodes d'investigació per a l'elaboració d'un projecte de recerca que aporti aspectes originals en l'anàlisi d'una temàtica rellevant en el camp dels estudis avançats en humanitats.
 - RA3. Dominar els conceptes, les tècniques i els mètodes de treball propis de la disciplina.

Metodologia d'ensenyament:

L'assignatura tindrà 20 hores d'ensenyament presencial amb el grup sencer i la resta de les hores de contacte amb el professor es faran en grups més petits i tutories obligatòries. A més de les classes, el procés d'aprenentatge inclou lectures, grups de discussió i altres activitats formatives assignades pel professor.

Criteris i procediments d'avaluació:

La forma d'avaluació de totes les assignatures del màster és l'avaluació continuada. Segons les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF, l'avaluació continuada s'ha de basar en un mínim de tres fonts d'avaluació, proves o exercicis realitzats durant el període lectiu de classes. Per fonts d'avaluació s'ha d'entendre pràctiques de seminaris, ressenyes, informes de lectura, informes orals, esquemes o propostes per treballs, treballs en equip, etc. Convindrà que aquestes fonts siguin objectivables i estiguin documentades. Es poden afegir, a més a més, altres criteris com la participació en les discussions a classe. A causa que l'avaluació continuada és aquella que es realitza durant el període lectiu, tots els materials a avaluar en les assignatures del màster tenen com a termini màxim de presentació l'últim dia del període d'exàmens del trimestre en què s'imparteix l'assignatura, període establert al calendari acadèmic de la UPF. Les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF estableixen que hi ha una única convocatòria per curs acadèmic per cada assignatura o activitat formativa.

Bibliografia seleccionada:

1. Works of Ramon Llull:

Raimundi Lulli Opera Latina, ed. Friedrich Stegmüller *et al.*, vols. I-V: Palma de Mallorca 1959-1967, vols. VI-XXXVI, Turnhout 1975-2014.

Obres essencials, ed., Joaquim Carreras i Artau *et al.*, 2 vols., Barcelona 1957-1960.

Nova Edició de les Obres de Ramon Llull, Palma de Mallorca 1990.

Selected Works of Ramon Llull, 2 vols., ed., A. Bonner, Princeton 1981.

2. Literature:

Raimundus Lullus. An introduction to his Life, Works, and Thought, ed. A. Fidora y J. Rubio, Turnhout 2008.

Bonner, Anthony, *The Art and Logic of Ramon Llull. A User's Guide*, Leiden/ Boston 2007 [Bonner, Anthony, *L'Art i la lògica de Ramon Llull. Manual d'ús*, Barcelona-Palma: Universitat de Barcelona-Universitat de les Illes Balears, 2012].

Carreras y Artau, Tomás y Joaquín, *Historia de la filosofía española. Filosofía cristiana de los siglos XIII al XV*, 2 vols., Madrid 1939-1943 [reimpr. 2001].

Colomer i Pous, Eusebi, *El pensament als Països Catalans durant l'Edat Mitjana i el Renaixement*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997.

Eco, Umberto, *La búsqueda de la lengua perfecta*, Barcelona: Grijalbo/Mondadori, 1996 [*The search for the perfect language*, trans. by James Fentress, Oxford 1992].

Hillgarth, Jocelyn N., *Ramon Llull and Lullism in Fourteenth-Century France*, Oxford 1971 [*Ramon Llull i el naixement del lul·lisme*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998].

Hames, Harvey, *The Art of Conversion: Christianity and Kabbalah in the Thirteenth Century*, Leiden 2000.

Pring-Mill, Robert, *Estudis sobre Ramon Llull*: Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1991.

Rossi, Paolo, *Clavis universalis. Arti mnemoniche e lógica combinatoria da Lullo a Leibniz*, Bologna: Il Mulino, 1983.

Vega, Amador, *Ramon Llull y el secreto de la vida*, Madrid: Siruela, 2002 [*Ramon Llull and the Secret of Life*, trans. James W. Heisig, New York: Herder & Herder, 2003].

Yates, Francis, *Assaigs sobre Ramon Llull*, Barcelona: Empúries, 1985 [Llull & Bruno, London: Routledge 1982; Lullio y Bruno, México, FCE 1990].

Internet resources:

<http://freimore.uni-freiburg.de/lullus/index.html>

<http://www.theol.uni-freiburg.de/institute/ist/qut/>

<http://www.jordigaya.com/llull/index.htm>

<http://lullianarts.net>

<http://www.math.uni-augsburg.de/stochastik/llull/>

<http://orbita.bib.ub.es/llull/>